

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

ภาพข่าวกิจกรรม

สำนักส่งเสริมสุขภาพ

จัดทำโดย **กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์**

การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๑

ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร และผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference)

สำนักส่งเสริมสุขภาพ นำโดยแพทย์หญิงพรเลขา บรรหารศุภวาท นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) พร้อมด้วยนักวิชาการจากสำนักส่งเสริมสุขภาพ เข้าร่วมประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ ๑ **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาระบบงานวิชาการให้ทุกหน่วยงานเรียนรู้พัฒนางาน พัฒนานักวิชาการในการทำวิจัย **ผู้เข้าร่วมประชุม** ประกอบด้วย ผู้ที่มีผลงาน และบุคลากรที่สนใจ ทั้งสายวิชาการ สายสนับสนุน ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยจัดการอบรมในรูปแบบ On site และ Online (อบรม ๕ ครั้ง อย่างต่อเนื่อง) โดยได้รับเกียรติจาก **นายแพทย์สราวุฒิ บุญสุข รองอธิบดีกรมอนามัย** เป็นประธานในการประชุม

ประเด็นสำคัญจากการอบรม

รูปแบบการประชุม : การบรรยาย โดย รศ. ดร. กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

❖ หลักการและขั้นตอนของการทำวิจัย

๑. การวิจัย คือ การศึกษาด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่มีการวางแผนอย่างมีระบบทุกขั้นตอน ให้ผลการศึกษาดูต้องและเชื่อถือได้
๒. เกณฑ์พิจารณางานวิจัยและลักษณะของงานวิจัยที่ดี ได้แก่ ความสมบูรณ์ของกระบวนการ ความลึกซึ้งของการค้นคว้า ความใหม่ของความรู้ที่ได้ ความถูกต้องและความเชื่อถือได้
๓. คุณสมบัติของนักวิจัยและทักษะที่ต้องมี เช่น ใฝ่รู้ ช่างสังเกต มีจริยธรรมและจรรยาบรรณของการเป็นนักวิจัยที่ดี เป็นต้น
๔. ขั้นตอนการทำวิจัย เริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อเรื่อง ระบุปัญหาและขอบเขต ตั้งคำถามการวิจัย ทบทวนเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย ตัวแปร นิยาม ขอบเขต กรอบแนวคิด ประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนดำเนินงานวิจัย เขียนรายงานผล ตีพิมพ์หรือเผยแพร่งานวิจัย
๕. ปัจจัยที่ทำให้การวิจัยสำเร็จ ทำงานอย่างเป็นระบบ จัดระเบียบความคิด อ่านให้มาก สืบค้นให้เยอะ ไม่ลอกผลงานผู้อื่น เป็นต้น

❖ ตัวแปร ระดับการวัด การกำหนดนิยามตัวแปร สมมติฐานการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย

๑. ตัวแปร คือ คุณลักษณะ/คุณสมบัติของสิ่งที่จะนำมาศึกษา ได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการตั้งสมมติฐาน จำนวนตัวแปรควรมีมากพอที่จะศึกษาได้ครบถ้วน แต่ต้องไม่มากเกินไป
๒. สมมติฐาน คือข้อสมมติที่ใช้เป็นมูลฐานแห่งการหาเหตุผลในการทดลอง/วิจัย โดยการตั้งสมมติฐาน คือข้อความที่คาดคะเนคำตอบของปัญหาการวิจัยไว้ก่อนทำวิจัย
๓. กรอบแนวคิดการวิจัย มาจากแนวคิดของผู้วิจัยเองที่มาจากประสบการณ์ แนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเสนอกรอบได้ ๓ รูปแบบ ๑.แบบพรรณนาความ ๒. แบบแผนภาพ ๓. แบบจำลอง

๔. ประเภทของกรอบแนวคิด : ๑. ง่าย : มีเฉพาะตัวแปรต้น ตัวแปรตาม บนพื้นฐานของ ๑ ทฤษฎี

๒. แบบซับซ้อน : มีทฤษฎีหลายอย่างร่วมกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เชื่อมโยงกันหลายทาง

๕. ขอบเขตการวิจัย ต้องกำหนดขอบเขตของปัญหาเพื่อให้ความชัดเจน กล่าวถึงกลุ่มตัวอย่าง/ประชากรที่จะใช้ว่าเป็นใครหรืออะไร จะศึกษาตัวแปรอะไร ตลอดจนกล่าวถึงสภาพแวดล้อมต่างๆที่ควรจำกัดขอบเขต เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

❖ รูปแบบการวิจัย

๑. หลักเกณฑ์การคัดเลือกชนิดของการวิจัย ได้แก่ การนำไปใช้ เป้าหมายการวิจัย ระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จริยธรรมในการวิจัย
๒. รูปแบบการวิจัยประเภทต่างๆ : เชิงสำรวจ,แบบสังเกตการณ์,เชิงทดลอง,กึ่งทดลอง,เชิงคุณภาพ,แบบผสมผสาน,เชิงปฏิบัติการ,เพื่อพัฒนา

❖ การกำหนดปัญหาการวิจัยและการเลือกหัวข้อวิจัย และ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

๑. ปัญหาการวิจัย VS คำถามการวิจัย : ปัญหาการวิจัยได้จากการสังเกต ทบทวน รวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่พบเห็น ส่วนคำถามการวิจัยได้จากการทบทวนวรรณกรรม แสดงถึงวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาจากปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้
๒. การกำหนดปัญหาวิจัย ได้แก่ เวลา งบประมาณ ความสนใจ ประสบการณ์ แหล่งทุน การใช้ประโยชน์ เรื่องแปลกใหม่ไม่ซ้ำซ้อนกัน
๓. ช่องว่างองค์ความรู้ (Gap of Knowledge) คำถามการวิจัยที่ยังไม่ถูกค้นพบจากการวิจัยในอดีต ถ้ามีชัดเจนช่วยให้นักวิจัย มีคุณค่า นำเชื่อถือ เป็นการกระตุ้นให้ทำไม่ทำซ้ำไม่ลอกเลียนผลงาน
๔. การตั้งชื่อเรื่อง เขียนสื่อถึงเรื่องที่จะศึกษา ไม่ควรเขียนยาว ซ้ำซ้อน เข้าใจยาก
๕. การเขียนความสำคัญและที่มา สื่อถึงความสำคัญของปัญหา/เรื่องที่จะทำการศึกษามีความเป็นมา ความสำคัญอย่างไร มีสถิติ ความรุนแรง ผลกระทบ ผลเสียผลดีอย่างไร
๖. การเขียนวัตถุประสงค์ มีประโยชน์คือปัญหาการวิจัยมีความชัดเจนรู้ขอบเขตการศึกษา โดยต้องเขียนให้สั้น กระชับ ได้ใจความ เข้าใจตรงกันว่าจะศึกษาตัวแปรอะไรบ้าง
๗. การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ : สิ่งที่ดีหวังว่าจะเกิดภายหลังการวิจัยสิ้นสุด การต่อยอดหรือนำผลวิจัยไปใช้ ไม่ควรเขียนเหมือนวัตถุประสงค์

❖ การทบทวนวรรณกรรม และการสังเคราะห์การวิจัย

๑. นิยามและความสำคัญ การทบทวนแนวคิด องค์ความรู้ ผลงานวิชาการที่สนใจ ศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการเปิดมุมมอง ช่วยในการทำการวิจัย เช่น การจัดท่าเครื่องมือ เลือกกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเพิ่มความน่าเชื่อถือในผลการวิจัย
๒. วัตถุประสงค์ : ๑. ระบุรูปแบบ/กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม ๒. หลีกเลี่ยงการทำซ้ำหรือเหมือนกับคนอื่น
๓. ช่วยในงานของเราโดดเด่นขึ้น ๔. ระบุช่องว่างขององค์ความรู้ ๕. ช่วยในการอภิปรายผลการวิจัย
๓. บทบาทของวรรณกรรม กำหนดชื่อเรื่อง ตั้งคำถามการวิจัย เขียนที่มาและความสำคัญ ระบุแนวคิดที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัย การเขียนทบทวนวรรณกรรม
๔. ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม : อ่าน คัดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ งานวิจัยนั้นมียุทธศาสตร์อย่างไร ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์หรือไม่ จุดอ่อนจุดแข็งของการศึกษา จะสนับสนุนงานของเราอย่างไร ได้ประโยชน์อะไร เป็นต้น
๕. แนวทางการจัดวางเนื้อหาเพื่อเขียนวรรณกรรม ๑. ตามความสำคัญของหัวข้อการนำเสนอ ๒. ตามปัญหา ๓. ตามประเด็นการนำเสนอทั่วไปสู่ประเด็นที่สนใจจะศึกษา ๔. ตามช่วงเวลาการศึกษา
๖. ข้อผิดพลาดที่พบบ่อย การแอบอ้าง/ลอกเลียนผลงาน โดยเฉพาะการสืบค้นจากงานภาษาไทย จะพบข้อผิดพลาดได้มากกว่า แนะนำให้สืบค้นจากงานต่างประเทศ
๗. สรุป ใช้คำสำคัญในการสืบค้นงานวิจัย อ่านและสรุปประเด็นความสอดคล้อง จัดเรียงลำดับเนื้อหาการนำเสนอ ใช้ระบบอ้างอิงที่ถูกต้อง คุณภาพของงานที่นำมาใช้อ้างอิงจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทันสมัย เนื้อหาครอบคลุมทุกประเด็นที่ศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม และสิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไป

๑. ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนางานวิจัยต่อไป
๒. ส่ง one page (ชื่อเรื่อง,คำถามการวิจัย,วัตถุประสงค์การวิจัย,ที่มาและความสำคัญ,รูปแบบการวิจัย) ไปที่ research.anamai@gmail.com ภายใน ๒๖ เม.ย. ๖๕ เพื่อ Coaching ในวันที่ ๒๘ เม.ย. ๖๕

กรมอนามัยส่งเสริมให้คุณไทยสุขภาพดี

www.anamai.moph.go.th

